

۱	<p>در هر جمله زیر شکل صحیح واژه‌های داخل کلمات خط بکشید.</p> <p>الف) از آداب حکایت گویی این است که سخنان محال و (گزاف - گزاف) نگویند.</p> <p>ب) دوستی ایشان به مردمی و (احسان - احسان) تازه دار.</p> <p>ج) آگاه شدن از (اهوال - احوال) گذشته‌گان از فواید فیه خوانی است.</p> <p>د) فاطمه به نمایندگی از گروه خود (برخواست - برخاست).</p>
۲	<p>گزینه صحیح را با علامت ✓ مشخص کنید.</p> <p>الف) کدام یک از گزینه‌های زیر ترکیب اضافی است؟</p> <p>(۱) رنج بیهوده (۲) سعی بی‌فایده (۳) گلستان سعدی (۴) پروردگار دانا</p> <p>ب) به تنگ آمدن کنایه از چیست؟</p> <p>(۱) ناراحت و خسته شدن (۲) عصبانی شدن (۳) گرفتار شدن (۴) شکست خوردن</p> <p>ج) دماغ پرور کنایه از چیست؟</p> <p>(۱) بی‌ارزش بودن (۲) خوشبو بودن (۳) خوش رنگ بودن (۴) مغرور بودن</p> <p>د) کدام ترکیب با بقیه‌ی ترکیب‌ها فرق دارد؟</p> <p>(۱) آخر و عاقبت (۲) شور و هیجان (۳) فراز و فرود (۴) ظاهر و آشکار</p> <p>ه) سخنی کوتاه و پرمعناست که به سادگی فهمیده می‌شود و معمولاً آمیخته به طنز، حکمت و اندرز است.</p> <p>(۱) مثل (۲) لطیفه (۳) ضرب‌المثل (۴) نظم</p>
۳	<p>مترادف کلمه‌های زیر را بنویسید.</p> <p>الف) صواب: ب) مرغزار: ج) اصرار: د) قبض:</p>
۴	<p>عبارت‌های زیر را به نثر ساده با امروزی بنویسید.</p> <p>الف) نیکویی گویند و زینهار بدی نکنید.</p> <p>ب) مشورت ناکردن در کارها ضعیف رای‌ی باشد و هیچ شغلی بی‌مشورت نیکو نیاید.</p>
۵	<p>نقش دستوری «شام و سحر» چیست؟</p> <p>«تا شام نیفتاد صدای تبر از گوش / شد توده در آن باغ سحر، هیمه‌ی بسیار»</p>
۶	<p>از بین کلمات زیر کلمات جمع و مفرد را جدا نموده و در جای خود بنویسید.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> <p>بوستان - کتاب - درختان - فصول - ارمغان - انسان - جهات - ملل - حیات - آفریدگار</p> </div> <p>الف) کلمات مفرد:</p> <p>ب) کلمات جمع:</p>
۷	<p>ابیات زیر را کامل کنید.</p> <p>اب ار چه همه زلال خیزد</p> <p>تا ز اندک تو جهان شود پر</p>

۸	متضاد کلمات زیر را بنویسید. الف) کزی ≠ ب) قوی رای ≠ ج) بحر ≠ د) صیف ≠
۹	نوع جمله‌ها را بنویسید. الف) یک روز پیرزن از خانه بیرون آمد: ب) ای سراپا همه خوبی:
۱۰	با ترکیب واژه‌های داده شده چهار واژه‌ی جدید بسازید. <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">فکر - قول - خوی - روشن - نیکو - همت - خوش - بلند</div>
۱۱	«اسرار نامه» اثر کیست؟ الف) جلال‌الدین محمد بلخی (مولانا) ب) عطار نیشابوری ج) خواجه نظام‌الدین طوسی د) باباطاهر
۱۲	درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید. الف) «سعدی نامه» همان گلستان است که در سال ۶۵۵ هجری نوشته شده است. ب) ابوعلی سینا از شاگردان سرشناس ابولحسن بهمنیار مرزبان می‌باشد. درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐
۱۳	دو بیت زیر بیت‌های اول و ششم یک شعر می‌باشد کدام گزینه درباره قالب شعر صحیح است؟ سحر بلبل حکایت با صبا کرد خوش باد آن نسیم صبحگاهی که عشق روی گل با ما چه‌ها کرد که درد شب نشینان را دوا کرد ۱) مثنوی ۲) چهارپاره ۳) قصیده ۴) غزل
۱۴	نهاد و گزاره را در مصراع «آسان گذرد گر شب و روز و مه و سالت» مشخص کنید. الف) نهاد: ب) گزاره:
۱۵	ادات تشبیه را در عبارت «شهید چون چراغی است که در خانه ما می‌سوزد» مشخص کنید. الف) شبهه: ب) شبهه به: ج) ادات تشبیه: د) وجه شبهه:
۱۶	بیت مقابل چند جمله دارد؟ «شیخ بخندید و بگفتش ای سلیم این درخ علم باشد ای علیم» الف) دو جمله ب) سه جمله ج) یک جمله د) پنج جمله
۱۷	از کدام ضرب‌المثل زیر مفهوم «قدرت بیشتر، مسئولیت بیشتر» را می‌فهمیم؟ الف) خفته، خفته را کی کند بیدار ب) با دوستان بساز بر دشمنان بتاز ج) هر که بامش بیش برفش بیشتر د) کم و گزیده گوی چون در
۱۸	منادا و حرف ندا را در عبارت «سعدیا مرد نکونان نمیرد هرگز» مشخص کنید. الف) منادا: ب) حرف ندا:

۱	الف) گزاف	ب) احسان	ج) احوال	د) برخاست
۲	الف) گلستان سعدی د) فراز و فرود	ب) نراحت و خسته شدن ه) لطیفه	ج) خوشبو بودن	
۳	الف) درست	ب) چمنزار	ج) پافشاری	د) مهره
۴	الف) سخنان خوب بگویند و کار بد نکنند. ب) مشورت نکردن در کارها نشانه‌ی اندیشه‌ی سست و ضعیف است و هیچ کاری بدون مشورت به خوبی انجام نمی‌گیرد.			
۵	هر دو قید زمان هستند.			
۶	الف) بوستان - ارمغان - انسان - حیات - آفریدگار ب) کتب - درختان - فصول - جهات - ملل			
۷	از خوردن پر ملال خیزد کم گوی و گزیده گوی چون در			
۸	الف) راستی	ب) ضعیف رای	ج) بر	د) شنا
۹	الف) خبری	ب) عاطفی		
۱۰	روشن فکر - خوش قول - نیکو خوی - بلند همت			
۱۱	عطار نیشابوری			
۱۲	الف) درست	ب) نادرست		
۱۳	غزل			
۱۴	الف) شب و روز و مه و سالت ب) آسان گذرد			
۱۵	الف) شهید	ب) چراغ	ج) چون	د) می سوزد
۱۶	پنج جمله			
۱۷	هر که بامش بیش برفش بیشتر			
۱۸	الف) سعدی	ب) الف		

	<p>۱ درستی یا نادرستی گزینه‌ها را با علامت ✓ مشخص نمایید.</p> <p>الف) هم خانواده کلمه علوم، عمل است.</p> <p>ب) دهخدا برای نوشتن لغتنامه ۲۰ سال زحمت کشید.</p> <p>ج) وقتی درباره مطلبی به صورت غیر مستقیم صحبت می‌کنیم به آن (کنایه) می‌گوییم.</p> <p>د) جمله عاطفی جمله‌ای است که در آن خواهش یا فرمانی بیان شود.</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p>	۱
	<p>۲ جاهای خالی را با کلمات یا عبارات مناسب کامل کنید.</p> <p>الف) در جمله: کبوتر پرواز کرد فعل است.</p> <p>ب) کلمه‌هایی که هر یک از نشانه ندا (ای، یا، الف) را داشته باشد نامیده می‌شود.</p> <p>ج) پیش از نقل قول مستقیم، هنگام توضیح دادن، شمردن اجزای یک چیز و هنگام معنی کردن کلمه به کار می‌رود.</p> <p>د) / قربانی مهربانی و لطف و صفای تو</p>	۲
	<p>۳ با حروف «ج - ا - و - د - ر - م» ۴ کلمه مناسب بنویسید.</p> <p>الف) ب) ج) د)</p>	۳
	<p>۴ جمله‌های زیر را بخوانید و شکل صحیح واژه‌های اشتباه نوشته شده را بنویسید.</p> <p>الف) فاطمه به نماینده‌گی از گروه خود درخواست.</p> <p>ب) نصر را وقت وقت به نظم آراسته گرداند.</p> <p>ج) چُشت و جالاک به سخن در آید.</p> <p>د) دهخدا در بین دانشمندان معاصر ایرانی بزرگ مرد فرحنگ ایران است.</p>	۴
	<p>۵ معنای هر یک از واژه‌های داده شده را بنویسید.</p> <p>الف) کُتب: ب) هلاک: ج) نخجیر:</p> <p>د) طعام: ه) هفت خان: ر) ساعی:</p>	۵
	<p>۶ جملات زیر را به فارسی روان بازنویسی کنید.</p> <p>الف) به گیتی به از راستی، پیشه نیست.</p> <p>ب) رخش به تنگ می‌آید و چاره‌ای جز بیدار کردن رستم ندارد.</p>	۶
	<p>۷ هم خانواده کلمات زیر را بنویسید.</p> <p>الف) حفظ: ب) علم: ج) طفل: د) محبوب:</p>	۷
 <p>اهمیت صرفه‌جویی در مصرف آب</p>	<p>۸ درباره یکی از تصویرهای زیر به دلخواه یک بند بنویسید.</p> <p>اهمیت مطالعه نمودن</p>	۸

۱	الف) نادرست	ب) نادرست	ج) درست	د) نادرست
۲	الف) پرواز کرد	ب) متادا	ج) دو نقطه (:)	د) ای مادر عزیز که جانم فدای تو
۳	الف) جارو	ب) دارو	ج) مادر	د) مراد
۴	الف) نماینده‌گی: نمایندگی - برخواست: برخاست ج) چُنت: چُست	ب) نصر: نثر	د) معاصر: معاصر - فرحنگ: فرهنگ	
۵	الف) کتاب‌ها د) غذا	ب) نابود شدن ه) هفت مرحله	ج) شکار کردن ر) کوشا و سعی کننده	
۶	الف) در جهان کاری بهتر از راستی وجود ندارد. ب) رخش (اسب رستم) صبرش تمام می‌شود (عصبانی می‌شود) و به ناچار رستم را از خواب بیدار می‌کند.			
۷	الف) حافظ و محفوظ	ب) عالم و معلوم	ج) اطفال	د) حبیب و حُب

	<p>عبارت صحیح را مشخص کنید.</p> <p>در جمله‌ی «شهید چون چراغی است که در خانه‌ی ما می‌سوزد» شهید به چه چیزی تشبیه شده است؟</p> <p>(۱) خورشید (۲) خانه (۳) شمع (۴) چراغ</p>	۱									
	<p>جملات زیر را به نثر ساده‌ی امروزی بازنویسی کنید.</p> <p>الف) دوستی، همی طلب و دوستان کهن را بر جای همی دار.</p> <p>ب) نخست کسی، من باشم که بدو گروم.</p>	۲									
	<p>جدول زیر را کامل کنید.</p> <table border="1" data-bbox="229 568 1422 757"> <thead> <tr> <th>نوع جمله</th> <th>نشانه‌ی نگارشی</th> <th>جمله</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td>الف) چرا نباید از تعریف افراد نادان، خوشحال شویم.</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>ب) به به چه دانش‌آموزان خوش‌اخلاقی</td> </tr> </tbody> </table>	نوع جمله	نشانه‌ی نگارشی	جمله			الف) چرا نباید از تعریف افراد نادان، خوشحال شویم.			ب) به به چه دانش‌آموزان خوش‌اخلاقی	۳
نوع جمله	نشانه‌ی نگارشی	جمله									
		الف) چرا نباید از تعریف افراد نادان، خوشحال شویم.									
		ب) به به چه دانش‌آموزان خوش‌اخلاقی									
	<p>معنای نزدیک و دور کنایه‌ی زیر را بنویسید.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 150px;">معنای نزدیک:</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 150px;">معنای دور:</div> <div style="text-align: center;"> <p>در خانه‌ی او همیشه باز است</p> </div> </div>	۴									
	<p>ضرب‌المثل «شکر نعمت، نعمت افزون کند» را در یک بند توضیح دهید.</p>	۵									
	<p>واژه‌های متضاد را در عبارت زیر پیدا کنید و بنویسید.</p> <p>«زندگی را دوست دارم، مرگ را دشمن»</p>	۶									
	<p>منادا و حروف ندا را در عبارت زیر مشخص کنید.</p> <p>«ای وطن، همچو باران بهاری»</p>	۷									
	<p>از دو موضوع زیر، یکی را به دلخواه انتخاب نمایید و با رعایت قواعد نگارشی درباره‌ی آن بنویسید.</p> <p>الف) محله خود را توصیف کنید.</p> <p>ب) گفت‌وگوی ظرف‌ها در آشپزخانه بعد از مهمانی در مورد آداب غذا خوردن مهمان‌ها</p>	۸									
	<p>معنی کدام کلمه با توجه به املا‌ی آن <u>نا درست</u> است؟</p> <p>(۱) همت: تلاش (۲) اهریمن: دشمنان (۳) حاشیه: اطراف (۴) بهزاز: نام یک شهر</p>	۹									
	<p>برای هر کلمه یک هم‌خانواده بنویسید.</p> <p>الف) معلم:</p> <p>ب) قصد:</p>	۱۰									

۱۱	<p>در جمله‌های زیر شکل درست واژه‌های داخل پرانتز را انتخاب کنید.</p> <p>الف) مریم از گروه علم (برخواست - برخاست) و گفت: دوستان، توجه کنید.</p> <p>ب) دهخدا برای (تالیف - تعلیف) کتابش چهل سال کوشش کرد.</p>
۱۲	<p>مفرد کلمات زیر را بنویسید.</p> <p>الف) کتب:</p> <p>ب) پرندگان:</p>
۱۳	<p>واژه‌های قسمت (الف) را با قسمت (ب) ترکیب کنید و سه واژه‌ی جدید بسازید.</p> <p>الف) هیزم، نماز، بدین، میوه</p> <p>ب) گزار، فروش، شکن، گونه، گر</p>
۱۴	<p>در متن زیر <u>غلط‌های املائی</u> را پیدا کنید و صحیح آنها را بنویسید.</p> <p>الف) اتیشه کردن اندر کار خلق و مخلوق روشنای افزایش اندر دل غفلت از این و ناندیشیدن، تاریکی افزایش اندر دل و نادانی، گمراهی است.</p> <p>ب) در خان چهارم، رستم با جادگری روبرو می‌شود او نخست با قسد فریب و نیرنگ نزد رستم می‌آید.</p> <p>ج) لغت‌نامه اساسی‌ترین اسر دهخدا است و بیش‌تر شهرت دهخدا به‌خاطر همین اثر اوست.</p> <p>د) راست گفتن پیشه گیرید که روی را روشن دارد و مردمان راست‌گویان را دوست دارند و راست‌گوی حلاک نشود.</p>

پاسخنامه سؤالات

پس از آمدن از مدرسه و انجام دادن تکالیفمان، با دوستانم بازی می‌کنیم و از فضای زیبای محل لذت می‌بریم. ما در محله‌مان با همدیگر گفت‌وگو می‌کنیم. و با مشورت کردن، یکدیگر را در حل مشکلات یاری می‌دهیم.

مردم محله‌ی ما، بسیار مهربان و صمیمی هستند و اگر کسی کمک نیاز داشته، به یاری او می‌شتابند. مهر و محبت در محله‌ی ما موج می‌زند. من، خانه‌مان را بسیار دوست دارم.

۹- گزینه‌ی ۴

۱۰- الف) تعلیم (ب) مقصود

۱۱- الف) برخاست (ب) تألیف

۱۲- الف) کتاب (ب) پرده

۱۳- هیزم‌شکن - نمازگزار - میوه‌فروش

۱۴- الف) اندیشه - روشنائی - حرف اضافه (و) در جمله اول. نادرست به کار رفته است.

ب) قصد (ج) اثر (د) هلاک

۱- مانند کردن کسی یا چیزی به کسی یا چیز دیگر را «تشبیه» می‌گویند. تشبیه یکی از ابزارهایی است که نوشته را زیبا و گیرا و اثرگذارتر می‌کند و ذهن را به بویایی و افزایش نزدیک می‌سازد. در جمله صورت سؤال، شاعر شهید را به چراغی مانند کرده است.

گزینه‌ی ۴

۲- الف) برای خود دوست انتخاب کن و دوستان قدیمی را برای خودت نگه‌دار.

ب) اولین کسی که به او می‌پیوندد، من هستم.

۳- الف) نشانه: ؟ / پرشی

ب) نشانه ! / عاطفی

۴- وقتی درباره‌ی مطلبی به‌طور غیر مستقیم صحبت می‌کنیم به آن «کنایه» می‌گوییم. کنایه سخنی است که دو مفهوم دور و نزدیک دارد و مقصود گوینده، معنای دور آن است.

در خانه‌ی او همیشه باز است؛ معنای نزدیک: «در خانه‌ی او همواره گشوده است و قفل و بندی ندارد.» اما مقصود گوینده، بیان صفت بخشش و مهمان‌نوازی آن شخص است.

معنای دور: او شخص مهمان‌نوازی است؛ به همین سبب، می‌گوییم باز بودن در خانه‌ی فلانی، کنایه از بخشندگی و مهمان‌نوازی اوست.

۵- مفهوم این ضرب‌المثل این است که در صورت شکرگزاری و سپاس از نعمت‌هایی که خداوند به ما داده است، این نعمت‌ها چند برابر شده و خداوند نعمت‌های بیش‌تری به ما می‌بخشد. پس اگر قدردان نعمت‌های خداوندی باشیم، بخشندگی خداوند شامل حال ما شده و نعمت‌های ما افزوده می‌شود.

۶- زندگی و مرگ - دوست و دشمن

۷- وطن: منادا - ای: نشانه‌ی ندا

۸- متن نمونه: من و خانواده‌ام در شهر بسیار زیبای شیراز زندگی می‌کنیم. اطراف خانه‌ی ما را گل‌های خوش‌رنگ و درختان بهار نارنج پوشانده و آب و هوای خنک و مساعدی برای ما رقم خورده است. مدرسه‌ام در نزدیکی خانه‌مان قرار دارد. من و دوستانم، صبح‌ها با هم به مدرسه می‌رویم و در مسیر، از طبیعت زیبای شهرمان دیدن می‌کنیم.

۱	<p>گزینه‌ی صحیح را انتخاب کنید.</p> <p>الف) املای کدام کلمه با توجه به معنای آن، <u>نادرست</u> است؟ (۱) عطا: بخشش (۲) خان: مرحله (۳) بهر: دریا (۴) ربیع: بهار</p> <p>ب) کدام کلمه مفرد است؟ (۱) علوم (۲) گلستان (۳) اسرار (۴) کتب</p> <p>ج) رابطه‌ی کدام‌یک از جفت واژه‌های زیر با بقیه‌ی گزینه‌ها <u>متفاوت</u> است؟ (۱) صیف - شتا (۲) فراز - فرود (۳) چاره - تدبیر (۴) نیکانجام - بدفرجام</p> <p>د) املای کدام گزینه برای جاهای خالی مناسب است؟ «پروانه از گروه خود بر و از معلم اجازه تا سخن بگوید.» (۱) خواست - خاست (۲) خاست - خاست (۳) خاست - خواست (۴) خواست - خواست</p>
۲	<p>جاهای خالی را با توجه به معنای آن کامل کنید.</p> <p>الف)مع: از، زیاده‌خواهی ب)صفت: بزرگی ج)فلت: بی‌خبری د)صفت: رنج، اندوه ه)صفت: دلسوز</p>
۳	<p>کلمات زیر را با «ان» جمع ببندید.</p> <p>الف) پرنده: ب) دانه:</p>
۴	<p>برای هر یک از کلمات زیر دو هم‌خانواده بنویسید.</p> <p>الف) ناظم: و ب) شهید: و ج) جماعت: و د) مشاورت: و</p>
۵	<p>با توجه به معنای جمله، زیر کلمه‌ی مناسب خط بکشید.</p> <p>الف) در نظم‌خوانی چنان نکتند که (مستمع / مصتمع) ملول گردد. ب) رخس با ازدها نبردی (سهمگین / سحمتگین) می‌کند و او را می‌کشد. ج) لغت‌نامه، مهم‌ترین و اساسی‌ترین (عصر / اثر) دهخدا است.</p>
۶	<p>غلط‌های املایی را در متن زیر پیدا کرده و شکل صحیح آنها را بنویسید.</p> <p>آفتاب در حال فروب بود و پدر برای بدرغهی مهمان رفته بود و محمد فرست خوبی پیدا کرد تا خاندنی‌های خود را یادداشت کند.</p>

متن اعلای تقریری

اندیشه کردن اندر کار خالق و مخلوق، روشنایی افزایش اندر دل و غفلت از این ناندیشیدن، تاریکی افزایش اندر دل و نادانی، گمراهی است.

افتخارهایی که شما فرزندان مهربان، با تلاش و کوشش خود می‌آفرینید، باعث سربلندی و اعتبار من می‌شود. بزرگی و عظمت من و شما به این است که کنار هم و نگاهبان هم باشیم.

وطن، خاندی شمامست و من عامل پیوستگی و اتحاد همه‌ی اعضای این خانام. شناسنامه و سند شناخت شما در هر جای ایران و در هر گوشه‌ی جهان زبان ملی ایرانیان، یعنی زبان فارسی است.

شهید «درباقلی سورانی» یکی از دلاورمردان دوران دفاع مقدس بود که در نخستین ماه‌های جنگ تحمیلی با فداکاری شگفت‌انگیز خود، مانع سقوط شهر آبادان شد.

لغت‌نامه، مفصل‌ترین کتاب لغت در زبان فارسی است. دهخدا برای تألیف این کتاب نزدیک چهل سال کوشش کرد و در این مدت، حدود صد نفر با وی همکاری داشته‌اند.

بزرگان گفته‌اند: نظم در قصه‌خوانی چون نمک است در دیگ؛ اگر کم باشد، طعام بی‌مزه بود و اگر بسیار گردد شور شود؛ پس اعتدال، نگاه باید داشت.

پاسخنامه سؤالات

۱- الف) گزینه‌ی ۳	ب) گزینه‌ی ۲	۴- الف) منظم - نظم - منتظم - منظومه و ...
ج) گزینه‌ی ۳	د) گزینه‌ی ۲	ب) شاهد - مشهد - شهد - شهادت و ...
۲- الف) طمع	ب) عظمت	ج) جمع - اجتماع - جامعه - مجتمع و ...
ج) غفلت	د) محنت	د) مشاور - مشورت - شورا و ...
۳- الف) پرندگان	ب) داناها	۵- الف) مستمع
		ب) سهمگین
		ج) اثر
		۶- غروب - بدرقه - فرصت - خواندنی

	<p>با توجه به املاء کلمات زیر، روبه‌روی هر عبارت علامت مناسب را قرار دهید.</p> <p>الف) سپاسداری - موزون - سَحل ب) مواظب - خطاکار - زلال ج) گزیده - مَبَسَر - اِتِّحاد</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p>	۱
	<p>گزینه صحیح را انتخاب کنید.</p> <p>الف) املاي کدام واژه با توجه با معنای آن درست است؟</p> <p>(۱) صواب: درست (۲) دماغ پرور: بینی (۳) ساعی: تنبل (۴) اسرار: پافشاری</p> <p>ب) با دقت به کلمات زیر نگاه کنید و از بین آنها گزینه صحیح از نظر املايي را انتخاب کنید.</p> <p>(۱) سَحَاب (ابر) (۲) مشفع (دلجو) (۳) مَزَلت (خواری و پستی) (۴) عَدیار (بدبختی)</p>	۲
	<p>شکل صحیح کلمات را انتخاب کنید.</p> <p>الف) دانش‌آموزان (انشای - انشاء) خود را در کلاس خواندند. ب) معلم گفت: نام (شهادای - شهداء) انقلاب ما در تاریخ جاویدان می‌ماند.</p>	۳
	<p>غلط‌های املايي موجود در متن زیر را پیدا کنید و در جای خالی بنویسید.</p> <p>الف) ريسمانی که بر کمر داشت، صفت کرد، گرهی دیگر زد. کتاب‌هایش را در بَقل گرفت و به‌سوی در مکتب رفت.</p> <p>ب) هر آن کو گردد به گرد و دروغ استمکاره خانیمش و بی‌فروغ</p> <p>ج) آسان گزرد گر شب و روز و مه و سالت / روز امل و مَزِد، بود کار تو دشوار</p>	۴
	<p>مخفف واژه‌های زیر را بنویسید.</p> <p>کمان دیروز پارسال</p>	۵

پاسخنامه سؤالات

ب) خواتیمش	۴- الف) سفت - پفل	ب) درست ج) نادرست	۱- الف) نادرست
	ج) گذرد - عمل	ب) گزینه‌ی ۱	۲- الف) گزینه‌ی ۱
دیروز = دی	۵- پارسال = پار	ب) شهدای	۳- الف) انشای
	گاه = گه		

<p>۱</p>	<p>گزینه‌ی صحیح را مشخص کنید.</p> <p>الف) معنی کدام کلمه با توجه به املاء آن <u>نادرست</u> است؟</p> <p>(۱) همت: تلاش (۲) اهریمن: شیطان (۳) حاشیه: اطراف (۴) بزاز: نام یک شهر</p> <p>ب) کدام گزینه با بقیه <u>متفاوت</u> است؟</p> <p>(۱) شکوه و شوکت (۲) بزرگی و عظمت (۳) تاخت و انداخت (۴) پیوستگی و اتحاد</p> <p>ج) متضاد کلمه باطن کدام گزینه است؟</p> <p>(۱) ظاهر (۲) بطن (۳) ظهور (۴) درون</p> <p>د) کدام گزینه به معنای «اجر و پاداش» است؟</p> <p>(۱) صواب (۲) سواب (۳) نواب (۴) سراب</p>
<p>۲</p>	<p>برای کلمه‌های زیر یک هم‌خانواده بنویسید.</p> <p>الف) طب: (ب) تحقیق: (ج) حکیم: (د) قصد:</p>
<p>۳</p>	<p>کلمه‌های زیر را با توجه به معنای داده شده با حروف مناسب کامل کنید.</p> <p>الف) مـــــون: هماهنگ (ب) مـــــاج: نیازمند (ج) ریبـــــ: بهار (د) نـــــمه: آواز</p>
<p>۴</p>	<p>مخفف واژه‌های زیر را بنویسید.</p> <p>الف) پارسال: (ب) دیروز: (ج) گاه:</p>
<p>۵</p>	<p>در جمله‌های زیر شکل درست واژه‌های داخل پرانتز را انتخاب کنید.</p> <p>الف) مریم از گروه «علم» (برخواست / برخاست) و گفت: دوستان، توجه کنید.</p> <p>ب) آگاه شدن از (اهوال / احوال) گذشتگان از فواید قصه‌خوانی است.</p> <p>ج) مردمان تا زنده‌اند از دوستان (ناگزیرند / ناگذیرند).</p> <p>د) در هر نیک و بد به دوستان خود (مشفق / مشفغ / موشفق) باش.</p>
<p>۶</p>	<p>با حروف درهم ریخته زیر چهار کلمه بسازید و بنویسید.</p> <p>هـ - ن - ل - م - ق - ا - غ - د - ف - ع - ت - س - و</p> <p>الف) (ب) (ج) (د)</p>
<p>۷</p>	<p>واژه‌های مترادف را به هم وصل کنید. (یک کلمه در ستون سمت چپ اضافه است)</p> <p>الف) تهی مغز (۱) بخشش ب) فضل (۲) سم ج) زهر (۳) سفارش د) سرا (۴) خانه ه) وصیت (۵) بی‌عقل (۶) ظلم</p>

۸ معنای دور و نزدیک کنایه «آب در هاون کوبیدن» را بنویسید.

معنای دور:

معنای نزدیک:

۹ منادا و حرف ندا را مشخص کنید.

«ای وطن، همچو باران بهاری»

۱۰ در متن‌های زیر غلط‌های املائی را پیدا کنید و صحیح آنها را بنویسید.

الف) الامه دحخدا برای نوشتن این لقتنامه، شب و روز به مطالعه و جمع‌آوری اطلاعات مشغول بود.

ب) منار شهید دریاقلی در بحشت زهرا (ص) در تهران قرار دارد.

ج) راست‌گوی حلاک نشود و از دروغ گفتن دور باشید که دورغزن، عرچه گواهی راست دهد، نیزیرند.

متن املای تقریری

وطن، خانه‌ی شعاست و من عامل پیوستگی و اتحاد همه‌ی اعضای این خانام.

شناسنامه و سند شناخت شما در هر جای ایران و در هر گوشه‌ی جهان، زبان ملی ایرانیان، یعنی زبان فارسی است.

نثر را وقت و وقت به نظم آراسته گرداند که بزرگان گفته‌اند: نظم در قلمه‌خوانی چون نمک است در دیگ؛ اگر کم باشد، طعام بی‌مزه بود و اگر بسیار شور شود؛ پس اعتدال، نگاه باید داشت.

پاسخنامه سؤالات

۱- الف) گزینه‌ی ۴ ج) گزینه‌ی ۱ د) گزینه‌ی ۳	ب) گزینه‌ی ۳	۶- پاسخ این سؤال با توجه به انتخاب‌های مختلف دانش‌آموزان از حروف بهم ریخته می‌باشد.
۲- الف) طیب - طبابت ج) حاکم - محکوم	ب) حقیقت - محقق د) قاصد - مقصد	۷- الف) ۵ ج) ۲ ب) ۱ د) ۴
۳- الف) موزون ج) ربیع	ب) محتاج د) نغمه	۸- معنای دور: کار بی‌پهلو و بی‌مصرف کردن. معنای نزدیک: کوبیدن آب در هاون و تغییر شکل ندادن و کوفته نشدن آب.
۴- الف) پار ۵- الف) برخاست ج) ناگزیرند	ب) دی ب) احوال د) مشفق	۹- نشانه‌ی ندا ای منادا: وطن ۱۰- الف) عظامه - دهخدا - لغت‌نامه ب) مزار - بهشت زهرا (س) ج) هلاک - ارچه - نپذیرند

<p>۱</p>	<p>گزینه‌ی صحیح را مشخص کنید.</p> <p>الف) با توجه به معنی گزینه صحیح کدام است؟ (۱) ثواب: درست (۲) حجره: اتاق (۳) اسرار: پافشاری (۴) اهریمن: شیطان</p> <p>ب) کدام گزینه <u>متفاوت</u> است؟ (۱) اوا و صدا (۲) پابرجا و استوار (۳) فراز و فرود (۴) سربلندی و اعتبار</p> <p>ج) کدام کلمه جمع می‌باشد؟ (۱) بازوان (۲) بزبان (۳) ناتوان (۴) پهلوان</p>
<p>۲</p>	<p>یک هم خانواده برای هر یک از واژه‌های زیر بنویسید.</p> <p>الف) خالق: (ب) مقصد: (ج) تعلیم: (د) تدریس:</p>
<p>۳</p>	<p>مترادف کلمات زیر را بنویسید.</p> <p>الف) زینهار: (ب) زوال: (ج) کهن: (د) مشفق:</p>
<p>۴</p>	<p>مخالف کلمات زیر را بنویسید.</p> <p>الف) زشت: (ب) راستگو: (ج) خوی بد: (د) صیفا:</p>
<p>۵</p>	<p>مفرد کلمات زیر را بنویسید.</p> <p>الف) افکار: (ب) فصول: (ج) کتب: (د) عجایب:</p>
<p>۶</p>	<p>در هر جمله شکل صحیح واژه‌ی درون کمانک را انتخاب کنید و زیر آن خط بکشید.</p> <p>الف) بزرگی و (عظمت / عظمت) من و شما به این است که با هم باشیم. ب) چون زوال ملک و مال (سلاطین / سلاطین) گذشته شود، دل از مال دنیا و دنیا بردارد. ج) از آداب حکایت گویی این سخنان (مهال / محال) و گزاف نگوید.</p>
<p>۷</p>	<p>جاهای خالی را با توجه به معنی داده شده، کامل کنید.</p> <p>الف) مو.....ون = آهنگ، وزن (ب)اد = سن، زمان، عمر ج) ر.....لت = درگذشت (د)تدال = میانروی</p>
<p>۸</p>	<p>جاهای خالی را با کلمه مناسب کامل کنید.</p> <p>الف) خزانده + ان: (ب) نویسنده + ان: ج) گذشته + ان: (د) ایران + ان:</p>
<p>۹</p>	<p><u>غلط‌های املائی را پیدا کنید و شکل درست آنها را بنویسید.</u></p> <p>دهخدا برای نوشتن این لغتنامه شب و روز به مطالعه و جمع‌آوری اطلاعات مشغول بود. آن تور که نوشته‌اند وی چند ملیون یادداشت از روی متون معتبر استادان شعر و نثر فارسی و عربی، لغتنامه‌های چاپی و خطی، کتاب‌های تاریخ و جغرافیا، تب، ریاضی و علوم دیگر فراهم آورده است.</p> <p>سیوم باید که داند جماعت لایغ چه نوع سخن است، بیش‌تر از آن گوید که مردم، راقب آن باشند.</p>
<p>۱۰</p>	<p>واژه‌های ردیف (الف) را با ردیف (ب) ترکیب کنید و چهار واژه‌ی جدید بسازید.</p> <p>الف) هیزم، نماز، میوه، قوی ب) پنجه، گذار، فروش، شکن</p>

کلید سؤالات

۱	الف) گزینه‌ی ۲	ب) گزینه‌ی ۳	ج) گزینه‌ی ۱
۲	الف) خلق - مخلوق	ب) فاصد - لصد	ج) علم - عالم
۳	الف) آگاه باش	ب) نابودی	ج) قدیم
۴	الف) زیبا	ب) دروغ گو	ج) خوبی خوب
۵	الف) فکر	ب) فصل	ج) کتاب
۶	الف) عظمت	ب) سلاطین	ج) محال
۷	الف) موزون	ب) زک	ج) رحلت
۸	الف) خزندگان	ب) نویسندگان	ج) گذشتگان
۹	طور - میلیون - معتبر - نثر - طب - لایق - راغب		
۱۰	هیزم فروش - نمازگزار - میوه فروش - قوی بنجه		

۱	کدام گزینه با بقیه فرق دارد؟ (۱) افکار (۲) فصول (۳) متن (۴) کتب
۲	با توجه به معنی داخل کمانک، کلمه‌های درست را پیدا کنید. (۱) ناگزیر، ناگذیر (ناچار) (۲) معاصر، معاسر (هم دوره) (۳) خان، خوان (مرحله) (۴) رهلت، رحلت (فوت کردن)
۳	جاهای خالی را با توجه به معنای داده شده کامل کنید. (۱) فرو ... (روشنایی) (۲) نه ... مه (آواز) (۳) ... اب (بر) (۴) مقصد ... ود (هدف)
۴	واژه‌های مترادف را به هم وصل کنید. الف) اعتدال (۱) دوستی ب) فضیلت (۲) یکپارچگی ج) اتحاد (۳) میانه‌روی د) الفت (۴) برتری
۵	کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟ (۱) حافظ، محفوظ (۲) حیات، زندگی (۳) شهادت، مشهد (۴) معلم، علوم
۶	در متن زیر غلط‌های اعلایی را مشخص کنید و سپس شکل درست آن را بنویسید. فایده‌ی قسه خواندن و شنیدن آن است که چون مهنت و شدت گزشتگان شوند، داند که هیچ کس از بند مهنت آزاد نبوده است او را تصلی باشد و عبرت بسیار و تجربه‌ی بی‌شمار او را حاصل شود.
۷	در جمله‌های زیر شکل درست واژه‌های داخل کمانک را انتخاب کنید. الف) باید دانست که جماعت (لایق - لایغ) چه نوع سخن است. ب) محمد دلش برای کوچه‌های (ثمرقند، سمرقند) تنگ می‌شود. ج) شهید داستانی پر از (حادثه، هادته) و زیبایی است. د) به کار دوستان اندیشه کن و دوستی ایشان به مردمی و (احسان، احسان) تازه دار.
۸	متضاد کلمه‌های زیر را مقابل آن بنویسید. (۱) پستی (.....) (۲) نخست (.....) (۳) اسارت (.....)
۹	در مصراع‌های زیر روی هم چند فعل وجود دارد؟ - ای شکم خیره به نانی بساز - خیز و غنیمت شمار جنبش باد ربیع (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار
۱۰	مفرد کلمات زیر را بنویسید. (۱) ایرانیان (.....) (۲) اهداف (.....) (۳) اجناس (.....) (۴) پرندگان (.....)

متن املای تقریری

اندیشه کردن در کار خالق و مخلوق، روشنایی افزایش اندر دل و غفلت از این و نا اندیشیدن، تاریکی افزایش اندر دل و نادانی، گمراهی است.

وطن خانه‌ی شمامست و من عامل پیوستگی و اتحاد و همدی اعضای این خانام، شناسنامه و سند شناخت شما در هر جای ایران و در هر گوشه‌ی جهان، زبان ملی ایرانیان، یعنی زبان فارسی است.

لغت‌نامه، مهم‌ترین و اساسی‌ترین اثر دهخدا است و بیشتر شهرت دهخدا به خاطر همین اثر اوست. بنا به باور بسیاری، چنین کار بزرگ و عظیمی را برای زبان فارسی به غیر از دهخدا، تنها فردوسی انجام داده بود.

پس به کار دوستان اندیشه کن و دوستی ایشان به مردمی و احسان تازه‌دار و چون دوست تو گیری پشت بر دوستان کهن، مکن، دوست، همی طلب و دوستان کهن را بر جای همی دار. تا همیشه بسیار دوست داشته باشی.

راست گفتن، پیشه گیرید که روی را روشن دارد و مردمان، راست گوین را دوست دارند و راست‌گوی هلاک نشود و از دروغ گفتن دور باشید که دروغ زن، از چه گواهی راست دهد، نپذیرد.

زینهار تا بدی نکنید و از بدان دور باشید که بد کننده را زندگی کوتاه باشد و پارسا باشید و چشم و گوش و دست از حرام و مال مردمان دور دارید.

پاسخ کلیدی سؤالات

۱	گزینه ۳		
۲	(۱) ناگزیر	(۲) معاصر	(۳) خان
۳	(۱) فروغ	(۲) نغمه	(۳) سحاب
۴	الف) میانه روی	ب) برتری	ج) یکپارچگی
۵	گزینه ۲		
۶	(۱) قنّه: قنّه (۲) مهنّت: محنت (۳) گزشتگان: گذشتگان	(۴) تصلّی: تسلّی (۵) عبرط: عبرت	
۷	الف) لایق	ب) سمرقند	ج) حادثه
۸	(۱) بلندی	(۲) آخر	(۳) آزادی
۹	گزینه ۳		
۱۰	(۱) ایرانی	(۲) هدف	(۳) جنس

۱ پاسخ صحیح را با علامت ✓ مشخص کنید.

الف) املائی کدام کلمه با توجه به معنی آن درست است؟

- (۱) تیمار کردن: غم خواری (۲) اتحاد: تفرقه (۳) چیرگی: شکست (۴) شتا: تابستان

ب) رابطه‌ی کدام یک از واژه‌های زیر با بقیه‌ی گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) فقیر، غنی (۲) فراز، فرود (۳) چاره، تدبیر (۴) نیک، فرجام، بدفرجام

ج) کدام دسته از واژه‌های زیر هم خانواده نیستند؟

- (۱) شهید، مشهد، شهادت (۲) شغل، مشغول، اشغال
(۳) شورا، مشورت، مشاورت (۴) حاصل، حصول، محصول

۲ جاهای خالی را با توجه به معنی با حروف مناسب پر کنید.

- (۱) خم کنند: گره و پیچ طناب (۲) مس...لت: خواری و پستی
(۳) کم نس...یر: کم مانند (۴) امس...ار: ابرو، ارزش

۳ شکل صحیح کلمات را انتخاب کنید.

- الف) باید دانست که جماعت (لایق - لایغ) کدام سخن است.
ب) در (خان - خوان) چهارم، رستم با جادوگری روبه‌رو می‌شود.

۴ کلمات زیر را در جدول قرار دهید.

«درختان - کلمه - متون - آسمان»

مفرد	جمع

۵ در متن زیر غلط املائی وجود دارد، آن‌ها را پیدا کرده و صحیح آن را بنویسید.

روزی افلاتون نشسته بود. مردی جاحل نزد او آمد و با او حرف زد. به او گفت: «هرگز کسی چون تو نبوده است. خاستم که تو را سپاس گویم تا از این کار صواب ببرم.»

○ ○ ○ ○ ○

متن املا تقریری

اندیشه کردن اندر کار خالق و مخلوق، روشنایی افزاید اندر دل و غفلت از این و ناندیشیدن، تاریکی افزاید اندر دل و نادانی، گمراهی است.

وطن، خانه‌ی شماست و من عامل پیوستگی و اتحاد همه اعضای این خانام.

فداکاری «دریاقلی سورانی» مانع سقوط شهر آبادان شد و اگر آن شب سرنوشت ساز، دچار ترس و تردید می‌شد، خدا می‌دانست چه اتفاقات ناگواری می‌افتاد!

در قصه‌های گذشتگان، فایده هست و خواننده و گوینده و شنونده را از آن فایده رسد و بر دو نوع است اول: حکایت گویی و دوم: نظم خوانی.

در کتب خوانده‌ام که آخرالزمان پیغامبری خواهد آمد، نام او محمد مصطفی (ص) اگر روزگار یابم، نخستین کسی باشم که بدو گروم.

مشورت ناکردن در کارها، ضعیف رایی باشد و هیچ شغلی بی‌مشورت، نیکو نیابد.

پاسخ کلیدی

۱	الف) تیمار کردن: غم خواری	ب) چاره، تدبیر	ج) شغل، مشغول، اشغال
۲	۱) غم کمند	۲) مذلت	۳) کم نظیر
۳	الف) لایق	ب) خان	۴) اعتبار
۴		مفرد	جمع
		کلمه	درختان
		آسمان	متون
۵	الف) افلاطون: افلاطون	ب) جاهل: جاهل	ج) حرف: حرف
	د) خاستم: خواستم	ه) صواب: ثواب	

۱ برای هر یک از کلمات زیر دو هم‌خانواده بنویسید.

الف) اعتدال:

ب) تفکر:

۲ با توجه به معنای جمله، شکل صحیح کلمه داخل پرانتز را انتخاب کنید.

الف) زندگی من فراز و فرودها و داستانی (طولانی - تولانی) دارد.

ب) پروانه از گروه ایمان (برخواست - برخاست).

ج) (فرست - فرست) خیلی خوبی برای آموختن بود.

د) بیش‌تر از آن گوید که مردم (راغب - راقب) آن باشند.

۳ جدول زیر را کامل کنید.

.....	نگهبان	کتاب	مفرد
فصول	ستارگان	جمع

۴ برای هریک از نشانه‌های زیر یک کلمه معنادار و مناسب بنویسید که ارزش املائی داشته باشد. (نشانه داده شده در ابتدای کلمه باشد.)

الف) ص:

ب) غ:

ج) ط:

۵ غلط‌های املائی را در متن زیر پیدا کنید و شکل صحیح آن‌را بنویسید.

هرکاب‌دار از کوه بالا رفت چشمه‌ای دید که آب از آن قطره قطره بیرون می‌آمد و ازدهایی بر لب آن چشمه مُرده و حرارت آفتاب در وی اسر کرده است و آب دهان ذهرالودش با آب چشمه مخلوت می‌شود و قطره‌قطره از کوه فرو می‌چکد»

۶ کلمات داده شده را با هم ترکیب کرده و سه کلمه جدید بنویسید.

چشم - کتاب - انداز - نام - گران - پنجه - بها - خانه

۷ با توجه به معنی کلمات داده شده در جاهای خالی یک حرف صحیح از نظر املائی قرار دهید.

الف) مُشَف..... دلسوز و مهربان

ب)سیمه: هیزم

ج) گ.....اف: بیهوده

۸ واژه‌های مناسب بسازید.

الف) راننده + آن →

ب) زنده + گی →

متن اعلای تقریری

«اندیشه کردن اندر کار خالق و مخلوق، روشنائی افزایش اندر دل و غفلت از این و نالاندیشیدن، تاریکی افزایش اندر دل و نادانی، گمراهی است.

اکنون دیگر نوبت گروه عمل بود، تقریباً چهار گروه نتیجه گفت‌وگوها و بحث‌های خود را بیان کرده بودند. معلم هم انتهای کلاسی نشسته بود و به فکر فرو رفته بود.

من چند چهره دارم: یکی آوا و صدا که در گفتار ظاهر می‌شود و شما با گوش دادن آن‌را می‌فهمید. چهره‌ی دوم، خط است که در نوشتار آشکار می‌شود.

در خان چهارم، رستم با جادوگری روبه‌رو می‌شود. جادوگر نخست با قصد فریب و نیرنگ نزد رستم می‌آید.

شغل دریاقلی اوراق‌فروشی بود، او در آن هنگام به همراه فرزند خردسال خود در گورستانی از اتومبیل‌های فرسوده در حاشیه‌ی آبادان زندگی می‌کرد.

لغت‌نامه مهم‌ترین و اساسی‌ترین اثر دهخدا است و بیش‌تر شهرت دهخدا به‌خاطر همین اثر اوست.

چهارم، چون زوال ملک و مال سلاطین گذشته شنود، دل از مال دنیا و دنیا بردارد و داند که با کسی وفا نکرده و نخواهد کرد.

راست گفتن پیشه گیرید که روی را روشن دارد و مردمان راست‌گوین را دوست دارند و راست‌گوی هلاک نشود و از دروغ گفتن دور باشید که دروغ‌زن، ارچه گواهی راست دهد، نپذیرند.